

BASIN BÜLTENİ

06.04.2026

DEVA Partili Karal'dan iki ayrı Bakan'a soru önergesi: "Tarladan sofraya fiyatlar yüzde 500 artıyor, bu zincirde Bakanlıkların denetimi nerede?"

DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul Milletvekili Hasan Karal, üreticiden tüketiciye uzanan gıda zincirinde yaşanan fahiş fiyat artışlarını Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine taşıdı. Tarım ürünlerinde tarladan çıkan fiyat ile market rafındaki fiyat arasında yüzde 300 ila yüzde 500'e varan artışlar yaşandığına dikkat çeken Karal, "Üretici kazanamıyor, tüketici pahalıya almak zorunda kalıyor. Bu durum, piyasanın denetimsiz bırakıldığını açıkça ortaya koyuyor. Peki bu süreçte denetim mekanizmaları nerede devreye giriyor?" diye sordu.

DEVA Partili Hasan Karal, hem Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın hem de Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın yanıtlaması istemiyle TBMM'ye iki ayrı yazılı soru önergesi verdi. Üretimden hale, depolamadan perakendeye kadar uzanan süreçte fiyatların katlanarak arttığını belirten Karal, bu artışların hangi

aşamalarda yoğunlaştığının, nasıl denetlendiğinin ve neden önlenemediğinin açıklığa kavuşturulması gerektiğini söyledi.

“Ürün depolanıyor, arz geciktiriliyor, fiyat şişiyor”

Fiyat artışlarının sadece piyasa koşullarıyla açıklanamayacağını ifade eden Karal, özellikle stoklama, arz geciktirme ve ürünlerin yüksek fiyatla piyasaya sunulması gibi uygulamaların zincirin kritik kırılma noktaları olduğunu belirtti. Üreticinin emeğinin karşılığını alamadığını, tüketicinin ise yüksek fiyatlarla karşı karşıya kaldığını söyleyen Karal, “Bu süreçte fiyat oluşumunu etkileyen her aşama şeffaf ve izlenebilir olmak zorundadır. Aksi halde hem üretici hem tüketici kaybeder” dedi.

“Basına düşmeden tespit edemeyen sistem, açık bir zafiyettir”

Denetim mekanizmalarının çoğu zaman ancak kamuoyuna yansıyan olaylar sonrası devreye girdiğine dikkat çeken Karal, bunun yapısal bir sorun olduğuna işaret etti. Karal, “Eğer bir fiyat artışı ancak basına yansdıktan sonra fark ediliyorsa, orada önleyici değil, gecikmiş bir denetim vardır. Erken uyarı ve sürekli izleme sistemlerinin eksikliği piyasadaki dengesizliği büyütüyor” şeklinde konuştu.

“Halden markete uzanan zincirde izleme zafiyeti var”

Milletvekili Karal, Hal Kayıt Sistemi, depolama süreçleri ve perakende denetimlerinin bütüncül bir şekilde çalışmadığını, üretimden tüketiciye kadar olan zincirin parçalı denetlendiğini, bu nedenle fiyat artışlarının kritik aşamalarda tespit edilemediğinin altını çizdi. Sadece üretim ve hal süreçlerinin değil, perakende aşamasının da etkin ve sürekli denetlenmesi gerektiğini vurgulayan Karal, şu ifadelerle yer verdi: “Ürün halden çıkıyor, depoya giriyor, bekletiliyor ve ardından daha yüksek fiyatla piyasaya sunuluyor. Bu zincirin hangi halkasında denetim yapılıyor, hangi aşamada müdahale ediliyor? Eğer bu süreçler sağlıklı şekilde izlenebilseydi, fiyatlar bu noktaya gelmezdi. Zincir marketlerdeki fiyatlandırma süreçleri, etiket uygulamaları ve ani fiyat artışları düzenli ve sistematik biçimde denetlenmelidir. Mevcut denetimlerin caydırıcılığı ise ne yazık ki tartışmalıdır.”

“Hem üretici korunmalı hem tüketici”

Karal, verdiği önerilerde her iki bakanlığa da fiyat artışlarının hangi aşamalarda yoğunlaştığı, erken uyarı sistemlerinin olup olmadığı, denetimlerin sıklığı ve etkinliği, uygulanan yaptırımların caydırıcılığı ve dijital izleme altyapısının durumu gibi sorular yöneltti. Karal'ın Tarım Bakanı Yumaklı ile Ticaret Bakanı Bolat'ın yanıtlaması istemiyle yönelttiği sorular şöyle:

1. Sebze ve meyve ürünlerinde üretimden tüketiciye kadar fiyatların %300- %500 arttığı dikkate alındığında bu artışlar hangi aşamalarda yoğunlaşmaktadır? Bu artışlar hangi yöntemlerle ve hangi aşamada tespit edilmektedir?

2. Üretim, hal, depolama ve perakende süreçlerinde fiyat hareketleri ve stok değişimleri hangi sıklıkla ve nasıl denetlenmektedir?
3. Stoklama, arz gecikmesi ve ani fiyat artışlarının kamuoyuna yansımadan önce tespit edilmesine yönelik bir erken uyarı ve izleme sistemi bulunmakta mıdır?
4. Ürünlerin depolanarak piyasaya arzının geciktirilmesi ve fiyatların yükseltilmesi durumları hangi aşamada tespit edilmekte, denetim süreci ne zaman başlatılmaktadır?
5. Hal Kayıt Sistemi ve diğer veri kaynakları üzerinden olağan dışı stoklama ve fiyat hareketlerini tespit eden etkin bir izleme ve analiz mekanizması mevcut mudur?
6. Üretimden sonra arzı ve fiyatı etkileyen uygulamalara (stokçuluk, gecikmeli arz, zincirleme fiyatlama vb.) karşı hangi önleyici denetim ve kontrol araçları uygulanmaktadır?
7. Basına yansımayan benzer fiyat ve stok hareketlerinin tespiti için sürekli çalışan bir izleme altyapısı bulunmakta mıdır?
8. Üretimden hale, depolamadan perakendeye kadar ürün hareketlerinin şeffaf ve izlenebilirliği nasıl sağlanmaktadır?
9. Hal, depolama ve perakende süreçlerinde denetimlerin etkinliğini artırmaya yönelik yeni sistem, dijital altyapı veya mevzuat çalışmaları var mıdır?
10. Perakende satış noktalarında fiyat ve etiket denetimleri hangi kriterlere göre ve ne sıklıkla yapılmaktadır? Zincir marketlerin ürün bazlı fiyatlandırma süreçleri düzenli olarak incelenmekte midir?
11. Fahiş fiyat uygulamalarına karşı uygulanan idari yaptırımlar nelerdir? Bu yaptırımların caydırıcılığı ve etkinliği nasıl değerlendirilmektedir?
12. Fiyat ve etiket hareketlerinin anlık izlenmesini sağlayan dijital bir denetim sistemi mevcut mudur?
13. Tüketicinin korunması ve piyasa dengesinin sağlanması amacıyla uygulanan önleyici denetim ve düzenleme araçları nelerdir?
14. Denetim ve izleme süreçlerinin zamanlaması, hem piyasa dengesi hem de enflasyonla mücadele açısından yeterli midir?